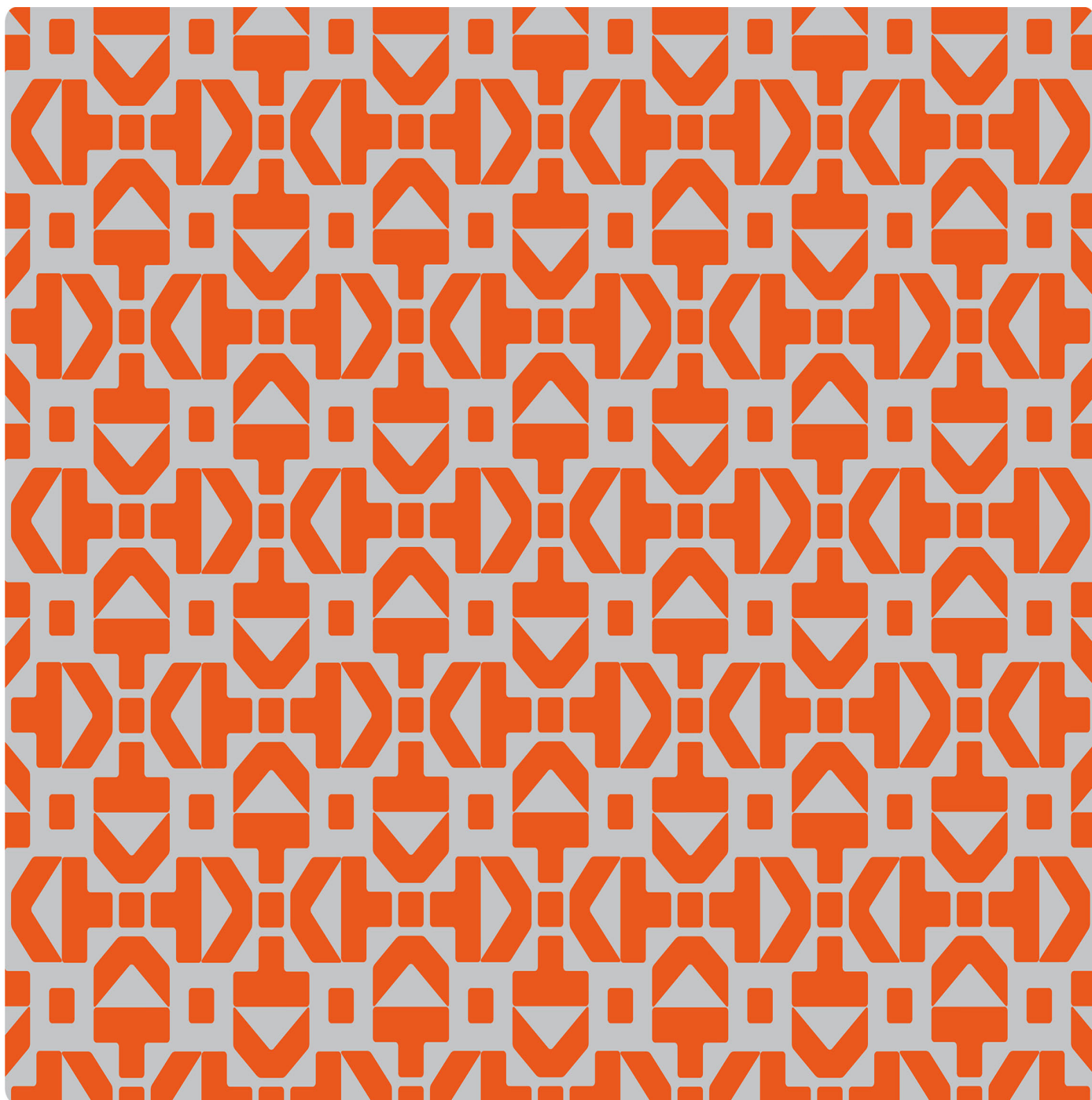

**Rapport fra tilsyn med prosjekt KA1893 i
Kompetansepluss arbeid under tildeling
for 2019,
Kjelstad Bakeri AS, 21.10.2021**

Mandat

Det framgår av Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev til Kompetanse Norge¹ for 2019 at: *"Kompetanse Norge skal gjennomføre kontroll med et utvalg tilskuddsmottakere og rapportere om gjennomført kontroll i henhold til departementets rutiner for dette."*

Det vises for øvrig til Stortingets bevilgningsreglement § 10, annet ledd – sikring av kontrolladgang, Reglementet for økonomistyring i Staten § 15 og lov om Riksrevisjonen § 12, tredje ledd.

Rapport fra gjennomført tilsyn oversendes Kunnskapsdepartementet og Riksrevisjonen og offentliggjøres på HK-dirs hjemmeside.

Oslo, 09.02.2022

¹ Kompetanse Norge ble en del av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HKdir) 01.07.2021.

Innhold

Mandat	2
Innhold.....	3
1. Innledning	5
1.1 Formålet med tilsynet	5
1.2 Tilsagn om tilskudd.....	5
1.3 Grunnlagsdokumenter for tilsynet.....	5
1.4 Gjennomføringen av tilsynet	6
2. Gjennomgang av prosjekt KA1893	6
2.1 Formalia og kontroll av prioriteringspoeng	6
2.1.1 Formalia.....	6
2.1.2 Kontroll av prioriteringspoeng	7
2.2 Gjennomgang av KA1893 i det videre.....	11
2.3 Søker – etterspørre og tilbyder.....	11
2.3.1 Søknaden og innholdet i den	12
2.3.2 Samarbeidet mellom tilbyder og etterspørre, og forankring av prosjektet	12
2.3.3 Innholdet i samarbeidsavtalen	12
2.3.4 Ansvarsfordeling mellom tilbyder og etterspørre	13
2.3.5 Samlet vurdering	13
2.3.6 Samlet konklusjon	13
2.4 Prosjektets innledende fase.....	13
2.4.1 Prosjektleder/kontaktpersons rolle i prosjektet	13
2.4.2 Motivasjonsarbeid i forkant av kurset	14
2.4.3 Kartlegging av deltagerne	14
2.4.4 Samlet vurdering	14
2.4.5 Samlet konklusjon	14
2.5 Deltakere og målgruppe, organisering og gjennomføring av opplæringen	14
2.5.1 Målgruppe	16
2.5.2 Deltakere, frammøte og registrering i kursbase.....	16
2.5.3 Innhold i og gjennomføring av opplæringen, bruk av læringsmålene.....	16
2.5.4 Gjennomføring av prosjektet og endringer	16
2.5.5 Samlet vurdering	17
2.5.6 Samlet konklusjon	17
2.6 Måloppnåelse og effekter av opplæringen	17
2.6.1 Måloppnåelse og læringsutbytte.....	17
2.6.2 Kartlegging underveis og ved kursslutt	18

2.6.4 Samlet vurdering	18
2.6.5 Samlet konklusjon	18
2.7 Økonomi	18
2.7.1 Etterspørres egenandel	19
2.7.2 Opplæringstimer og timeberegning	19
2.7.3 Økonomisk rapport og revisoruttalelse.....	21
3. Oppsummering og konklusjon.....	23

1. Innledning

1.1 Formålet med tilsynet

Formålet med tilsynet er å kontrollere at tilskuddet er benyttet etter forutsetningene. Hovedelementene er å føre kontroll med grunnlaget for tildeling, jf. søknad, og kontroll med at tilskuddet ble benyttet i samsvar med utlysning, retningslinjer og tilsagnsbrev. Tilskuddsmottakerens økonomiske rapport ble også gjennomgått i tilsynet.

1.2 Tilsagn om tilskudd

For 2019 fikk Kjelstad Bakeri AS tilsagn om tilskudd fra Kompetansepluss arbeid til ett prosjekt, KA1893, for 20 deltagere i totalt 200 timer:

Prosjektnr.	Antall kurs	Antall deltagere	Antall timer	Ferdigheter	Tilsagn	Utbetalt
KA1893	2	20	200	Les/skriv og regning	Kr 260 000	Kr 260 000

1.3 Grunnlagsdokumenter for tilsynet

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse varslet i brev av 06.09.2021 tilsyn med Kjelstad Bakeri AS, prosjekt KA1893.

For prosjekt KA1893 ba vi om å få tilsendt følgende dokumentasjon forut for tilsynsmøtet, og senest innen 24.09.2021:

- Informasjonsmateriell om kurstilbudet overfor deltakerne
- Dokumentasjon på deltakerkartlegging
- Dokumentasjon på oppmøte (fremmøtelister) med navn, dato og klokkeslett
- Dokumentasjon på læringsutbytte
- Dokumentasjon på at lærer(e) har kompetanse som oppgitt i søknad
- Bilag som utgjør grunnlaget for økonomirapporten
- Annen relevant informasjon om opplæringen

Direktoratet mottok deler av dokumentasjonen i flere omganger, etter utløpet av fristen. Vi mottok ikke dokumentasjon på deltakerkartlegging og læringsutbytte.

Referat fra tilsynsmøtet ble sendt til Kjelstad Bakeri AS den 01.11.2021. Vi mottok ikke tilbakemelding på referatet innen fristen 03.11.2021. I referatet ba vi om følgende informasjon og dokumentasjon:

- Dokumentasjon på at lærerne har gjennomført videreutdanning (minimum 30 studiepoeng) for å undervise voksne i grunnleggende ferdigheter
- Kursbevis for Kompetansepluss-kurs for alle lærere
- Fremmøtelister som revisor har hatt gjennomgått
- Øvrig dokumentasjon som er gjennomgått av revisor
- Tilbakemelding på hvem hos HK-dir som har gitt informasjonen om kurssammensetning ved innsendelse av søknad
- Sammenlikning av statistikk for pakkeavdelingen før og etter gjennomførte kurs, som viser læringsutbytte

Direktoratet mottok fremmøtelister ført av Kjelstad Bakeri AS 07.12.2021, etter fristen. Resten av etterspurt dokumentasjon har vi ikke mottatt.

Foreløpig tilsynsrapport ble sendt 06.01.22. Vi mottok ikke svar fra Kjelstad Bakeri AS innen fristen for uttalelse som var 28.01.22. Det ble gitt en utvidet frist til 03.02.22. Vi mottok heller ikke svar innen denne fristen.

Det vises ellers til korrespondansen underveis i tilsynet i sin helhet, som anses kjent for parten.

1.4 Gjennomføringen av tilsynet

Tilsynet ble gjennomført digitalt, via plattformen Teams. Fra Kjelstad Bakeri AS deltok daglig leder og prosjektansvarlig. Fra tilbyder Østre Toten Læringssenter stilte en representant. Fra direktoratet for høyere utdanning og kompetanse, seksjon for tilsyn, deltok Pernille Birkeland og Hilde M. Knudsen.

Hilde M. Knudsen orienterte om tilsynsmøtet og gjennomføringen av det, om bakgrunnen for tilsynet, samt videre prosess etter tilsynsmøtet. Det ble også informert om at endelig tilsynsrapport er offentlig, og publiseres på direktoratets hjemmeside, samt at den sendes i kopi til Kunnskapsdepartementet og Riksrevisjonen.

Daglig leder i Kjelstad Bakeri AS orienterte deretter kort om bedriften. Kjelstad Bakeri AS er et fullsortimentsbakeri, med 7 utsalg og 130 ansatte. Etter den innledende delen, gikk vi gjennom diverse spørsmål i forbindelse med prosjektet KA1893.

2. Gjennomgang av prosjekt KA1893

Det er foretatt en full gjennomgang av prosjekt KA1893. Prosjektet var et samarbeid mellom Kjelstad Bakeri AS, søker og etterspørre av opplæring og tilbyderbedriften Østre Toten Læringssenter. Tilsynet er gjennomført med tilsynsmøte den 21.10.2021, samt innhenting av informasjon og dokumentasjon før og etter tilsynsmøtet.

2.1 Formalia og kontroll av prioriteringspoeng

2.1.1 Formalia

Det ble i tilsynsmøtet gått gjennom følgende:

- I forbindelse med prosjektet KA1893 ble det søkt om og innvilget tilskudd på totalt kr 260 000. Hele tilskuddet er utbetalt til søker.
- Det ble søkt om to kurs, det ene bestående av 50 timer les/skriv og 50 timer regning, og det andre bestående av 100 timer les/skriv. Totalt antall timer omsøkt var 200 timer.
- Etterspørre for prosjekt var Kjelstad Bakeri AS, org.nr. 939 459 391.
- Tilbyder for prosjekt KA1893 var Østre Toten Læringssenter, org.nr. 873 706 422.
- Terje Nereng er daglig leder i Kjelstad Bakeri AS
- Ismeta Avdic er kontaktperson for prosjektet KA1893.
- Kontaktperson for tilbyderbedriften er Ingebjørg Habbestad.
- Prosjektperioden skulle være fra 07.01.2019 til og med 31.05.2020 ifølge søknad.

Det ble etter tilsagn om tilskudd sendt inn bekreftelse på at tilskuddsmottaker ved prosjektansvarlig forplikter seg til å forvalte tilskuddet i henhold til utlysning, søknad og tilsagnsbrev og å informere Kompetanse Norge ved endringer i gjennomføringen av prosjektet. Bekreftelsen er datert 24.3.2019 og underskrevet av daglig leder i Kjelstad Bakeri AS.

2.1.2 Kontroll av prioriteringspoeng

De siste årene har det vært langt flere kvalifiserte søknader til Kompetansepluss enn det har vært midler til å innvilge. Direktoratet har derfor utarbeidet en poengskala for å prioritere kvalifiserte søknader. Alle kvalifiserte søknader blir tildelt en poengsum mellom 0 og 100 basert på tabell og spørsmål som søker har svart på i søknadsskjema. Søknaden i prosjekt KA1893 ga 60 poeng totalt. For å få innvilget tilskudd i 2019, var minimum antall poeng 61 poeng, eller 60 poeng, hvis søknaden inneholdt regning.

Observasjoner

I søknaden var det krysset av for og besvart følgende:

Spørsmål/forpliktelse	Svar	Poeng	Direktoratets merknader	Direktoratets vurdering av poeng
Tilbyder er registrert i Brønnøysundregistrene med en næringskode som viser at de har opplæring som formål	Ja	-	OK	-
Tilbyder i prosjektet er godkjent tilbyder hos Kompetanse Norge ved utgangen av søknadsfrist	Ja	0/5 ²	Søker har krysset av for ja, men har ikke fått poeng, da det i søknadsbehandlingen ble kontrollert at tilbyder ikke er godkjent tilbyder	0/5
Søker forplikter seg til å påse at underviser på kursene har relevant videreutdanning	Ja, forpliktelsen gjelder for alle kurstimen i søknaden	10/10	Ikke godtgjort	4/10
Søker forplikter seg til å påse at underviser på kursene har fullført kurs i grunnleggende ferdigheter utviklet av Kompetanse Norge, eller tilsvarende kurs	Ja	5/5	Ikke godtgjort. Skulle ha vært 0 poeng.	0/5
Prioritert ferdighet. Inneholder søknaden kurs i regning?	Ja, mindre enn halvparten av det totale kurstimetallet i søknaden er opplæring i regning	5/20	Ikke godtgjort. Kursene var norskkurs uten regning.	0/20 ³
Angi målgruppens utdanningsnivå (flere kryss mulig)	Grunnskole og videregående studiespesialisering/a llmenfaglig.	-	OK	-
Angi målgruppens stillingskategori	Ufaglærte ansatte med norsk som andrespråk	-	OK	-
Prioritert målgruppe: Kursdeltagere har lav formell utdanning (ingen høyere bestått utdanning enn videregående) og/eller de er innvandrere ansatt i lavkompetanseyrker. (Innvandrere i lavkompetanseyrker er prioritert målgruppe uavhengig av utdanning)	Ja, alle deltakerne i søknaden er i prioritert målgruppe	15/15	OK	15/15

² Kjelstad Bakeri AS har krysset av for at tilbyder i prosjektet er godkjent tilbyder hos Kompetanse Norge, men de har ikke fått poeng for dette da det i søknadsbehandlingen ble kontrollert at tilbyder ikke er godkjent tilbyder av Kompetansepluss-kurs

³ Viser til vurderingen som er foretatt

Søker forplikter seg til å påse at undervisningen, helt eller delvis, finner sted i deltakernes arbeidstid	Ja, hele eller deler av kursene i søknaden vil finne sted i arbeidstiden til deltakerne	5/5	OK	5/5
Søker forplikter seg til at læringsressurser benyttet i opplæring i grunnleggende ferdigheter er spesifikt tilpasset opplæring i grunnleggende ferdigheter og at læringsressurser benyttet i norskopplæring er spesifikt tilpasset norskopplæring for voksne	Ja, forpliktelsen gjelder for alle timene i søknaden	10/10	OK	10/10
Søker forplikter seg til å tilrettelegge opplæringen slik at den er knyttet til deltakernes oppgaver på arbeidsplassen	Ja, forpliktelsen gjelder for alle kurstimene i søknaden	10/10	OK	10/10
Skal opplæringen skje på arbeidsplassen?	Nei	-	OK	-
Skjer opplæringen i tilknytning til annen arbeidsrelevant opplæring?	Nei	-	OK	-
Etterspørres i søknaden er en eller flere små bedrifter	Nei	0/20	OK	0/20
Totalt antall poeng		60 poeng		44 poeng

Kjelstad Bakeri AS har i søknadsskjemaet krysset av for at underviser på kurset har fullført kurs i grunnleggende ferdigheter. Dette har gitt 5 av 5 mulige poeng. De har også krysset av for at søker forplikter seg til å påse at underviser på kurset i grunnleggende ferdigheter har gjennomført videreutdanning (minimum 30 studiepoeng) for å undervise voksne i grunnleggende ferdigheter, og at underviser som gjennomfører kursene i norsk har tatt videreutdanning (minimum 30 studiepoeng) for å undervise i norsk som andrespråk. Det er krysset av for at forpliktelsen gjelder for alle kurstimene i søknaden. Dette har gitt 10 av 10 mulige poeng. Søker har også krysset av for at mindre enn halvparten av det totale kurstimetallet i søknaden er opplæring i regning. Dette har gitt 5 av 20 poeng.

Under tilsynet ble det opplyst om at alle deltakerne er arbeidsinnvandrere med lite formell utdanning, og som har behov for å styrke sine norskferdigheter. Det ble foretatt en kartlegging av deltakerne i forkant av opplæringen.

Kjelstad Bakeri AS opplyser om at opplæringen har foregått på dagtid, i arbeidstiden. Deltakerne har vært på arbeid før og etter opplæring. Kjelstad Bakeri AS har også leid inn vikarer for de som har deltatt på kurs. De som har deltatt på kurs får lønn. Fremmøtelistene viser at opplæringen har foregått på ulike tidspunkter, 17.00-19.30 og 8.15-10.50.

Når det gjelder læringsressurser så har direktoratet mottatt dokumentasjon som viser at det ble benyttet nettsider, bøker og kopier fra blant annet verkene «God i norsk», «På vei», «Stein på stein» og «Veien inn».

Under tilsynet ble det opplyst om at Østre Toten læringssenter har kjennskap til Kjelstad Bakeri AS fra før og har bidratt til å få deltakere på kurs opp på et norsknivå som er tilstrekkelig for jobben de skal utføre. Østre Toten læringssenter har også vært på besøk i produksjonen for å få klarhet i behovet hos Kjelstad Bakeri AS. Det som foregår i produksjonen blir drøftet i undervisningen. Deltakerne får hjemmeoppgaver om å skrive om arbeidsplassen og sine arbeidsoppgaver.

Vurdering

Lærere har kurs i grunnleggende ferdigheter utviklet av Kompetanse Norge, eller tilsvarende kurs

Kjelstad Bakeri AS har i søknadsskjemaet krysset av for at underviser på kurset har fullført kurs i grunnleggende ferdigheter. Dette har som nevnt ovenfor, gitt 5 av 5 mulige poeng. Tilbyder har i forbindelse med tilsynet opplyst om at lærerne trolig ikke har gjennomført et slikt kurs. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse har gjennomgått kurslister for kurs utviklet av Kompetanse Norge, men kan ikke finne undervisernes navn. Det ble i utlysningen, som nevnt ovenfor, gjort oppmerksom på at søkeren må kunne dokumentere slik deltagelse i ettertid.

På bakgrunn av at kursgjennomføring ikke er dokumentert, vurderer Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse at det ikke skulle ha vært gitt 5 prioriteringspoeng for dette

Lærere har relevant videreutdanning

Det er i forbindelse med prioriteringspoengene sagt følgende: «Om søker forplikter seg her, forplikter de seg også til å kunne dokumentere at de har oppfylt dette kravet, og å kunne vise denne dokumentasjonen på etterspørsel fra Kompetanse Norge både under prosjektperioden og etter, i forbindelse med sluttrapport eller tilsyn i etterkant. Det er søkers ansvar å kunne oppfylle dette kravet. Om søker forplikter seg til noe de i etterkant ikke kan dokumentere, vil de miste hele eller deler av tilsagnet. Det er derfor viktig at søker kun forplikter seg til det de vil kunne dokumentere. Dokumentasjon kan være opplæringsplan over kursløpet som oppgir konkrete læringsressurser benyttet, vitnemål for undervisers kvalifikasjoner o.l.».

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse har mottatt dokumentasjon på utdanning for tre av fire lærere. Når det gjelder den fjerde læreren får ikke tilbyder innhentet dokumentasjon fordi læreren ikke lenger er ansatt hos dem. Tilbyder bekrefter imidlertid at hun har videreutdanning i 2. språkspedagogikk. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse bruker ikke navn på lærerne i vurderingen, men bruker deres initialer. Nedenfor følger en tabell med oversikt over dokumentert utdanning for tre av lærerne:

Initialer lærer	Utdannelse	Merknad
B.K	Andrespråkspedagogikk	Relevant utdanning for et norskkurs
L.M	Andrespråkspedagogikk	Relevant utdanning for et norskkurs, men utdannelsen er oppnådd 22.06.2020, etter at søknad ble sendt
R.W	Lesing 1 og lesing 2 Kompetanse for kvalitet	Ikke en relevant utdanning. Utdannelsen er rettet mot grunnleggende ferdigheter for 1.-7. trinn.
G.P	Andrespråkspedagogikk	Ikke mottatt dokumentasjon fordi lærer ikke lenger er ansatt

Søker forplikter seg til å påse at underviser på kursene i grunnleggende ferdigheter har gjennomført videreutdanning (minimum 30 studiepoeng) for å undervise

voksne i grunnleggende ferdigheter, og at underviser som gjennomfører kursene i norsk har tatt videreutdanning (minimum 30 studiepoeng) for å undervise i norsk som andrespråk.

Lærerne B.K og L.M har ikke relevant utdanning ut ifra hva det er søkt om (les/skriv og regning), men utdannelsen er relevant for et norskkurs, som er det som faktisk er gjennomført. Lærer L. M. hadde likevel ikke en relevant utdanning på søknad- og gjennomføringstidspunktet for opplæringen. Lærer R.W har ut ifra mottatt dokumentasjon ikke relevant utdanning, da utdannelsen består av 30 poeng i Kompetanse for kvalitet for 1.-7. trinn. Når det gjelder den fjerde læreren, G.P, som vi ikke har mottatt dokumentasjon for relevant utdanning, tar vi opplysningene fra tilbyder til orientering. Det er imidlertid et krav at dokumentasjon på relevant utdanning skal kunne fremvises.

Siden det i søknaden er krysset av for at forpliktelsen om relevant utdanning gjelder for alle kurstidene i søknaden, kan ikke kravet anses å være oppfylt. Ved å krysse av for dette er det gitt 10 poeng i søknadsrunden. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse har vurdert at forpliktelsen er oppfylt for under halvparten av kurstidene i søknaden, og at de maksimalt kunne fått 4 av 10 poeng. Etter Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse sin vurdering innebærer det at det er gitt 6 poeng for mye i søknadsrunden.

Søknaden inneholder prioritert ferdighet, som i 2019 var kurs i regning

Søker har i søknadsskjemaet krysset av for at mindre enn halvparten av det totale kurstimetallet i søknaden er opplæring i regning. Dette har gitt 5 av 20 poeng.

Opplysninger som fremkom under tilsynsmøtet og mottatte fremmøtelister viser at det har vært gjennomført to kurs i norsk som andrespråk. Kjelstad Bakeri AS fortalte under tilsynet at det ikke har vært behov for å gjennomføre kurs i regning. De har bestilt kurs fra Østre Toten læringscenter ut ifra behovet hos deltakerne som skal delta på kurs. Det har vært gjennomført språkopplæring i matematiske begreper, men ikke gjennomført et rent kurs i regning. Kjelstad Bakeri AS har behov for å sikre at ansatte kan lese pakkeetiketter og forstå grunnleggende regning. Videre opplyste Kjelstad Bakeri AS under tilsynet at de hadde fått veiledning fra fagpersoner i direktoratet om at de skulle søke om les/skriv og regning, selv om det hovedsakelig var behov for opplæring i norsk. Det ble under tilsynet avtalt at Kjelstad Bakeri AS skulle ettersende dokumentasjon på dette. Vi har per rapportdato ikke mottatt forespurt dokumentasjon.

På bakgrunn av at det ikke er undervist i regning, vurderer Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse at det ikke skulle ha vært gitt 5 prioriteringspoeng for dette.

Når det gjelder kravene til deltakernes språknivå, er de etter vår vurdering oppfylt. Vi viser til at alle deltakerne er omfattet av målgruppens faglige nivå i norsk.

Når det gjelder arbeidstiden finner vi det dokumentert i fremmøtelistene at opplæringen har foregått helt eller delvis i arbeidstiden, noe som er i samsvar med avkryssingen i søknaden. Vi fikk under tilsynet opplyst at deltakerne jobber skiftarbeid.

Opplæringen har vært i norsk for voksne innvandrere og har vært gjennomført med relevant læringsmateriell. Etter det opplyste og etter vår vurdering har opplæringen vært praksisnær slik det er krav om.

Totalvurdering

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse sin vurdering er at søknaden skulle ha hatt 44 poeng (60-6-5-5), i stedet for 60 poeng. Grensen for å få tilskudd i 2019 var 61 poeng, eller 60 poeng med regning. Med 44 poeng ville ikke søknaden ha blitt godkjent og det ville ikke ha blitt innvilget tilskudd som omsøkt.

Retningslinjene til Kompetansepluss arbeid, sier i pkt. 9 at dersom forutsetningen for å få tilskudd ikke er oppfylt, kan Kompetanse Norge⁴ holde tilbake tilskudd eller kreve urettmessig tilskudd tilbakebetalt.

På bakgrunn av ovennevnte, vurderer Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse at det foreligger grunnlag for å kreve tilbake hele tilskuddsbeløpet, totalt kr 260 000. Dette fordi søknaden ikke skulle ha vært innvilget med totalt 60 poeng, men med 44 poeng.

Konklusjon

Søknaden fikk 60 poeng i søknadsbehandlingen. Alle søknader over 61 poeng ble innvilget, i tillegg til søknader som fikk 60 poeng og inneholdt regning. Det forholdet at ikke alle kurstimene ble gjennomført av lærer med videreutdanning i norsk som andrespråk gjør at søknaden skulle hatt 6 poeng mindre. I tillegg kan det ikke dokumenteres at underviserne har kurs i grunnleggende ferdigheter utviklet av Kompetanse Norge, noe som ga 5 poeng i søknadsbehandlingen, og det ble det heller ikke gjennomført opplæring i regning, noe som gav 5 poeng i søknadsbehandlingen. Dette medfører at søknaden ikke skulle ha vært innvilget og det er utbetalt tilskudd på feilaktig grunnlag, kr 260 000.

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse vil fatte vedtak om å kreve dette beløpet tilbakebetalt i sin helhet.

Øvrige vilkår er oppfylt.

2.2 Gjennomgang av KA1893 i det videre

Selv om Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse allerede innledningsvis har vurdert at det foreligger grunnlag for å kreve tilbake tilskuddsbeløpet til prosjekt KA1893 i sin helhet, mener vi at det fortsatt er naturlig å oppsummere alle observasjoner, vurderinger og konklusjoner gjort i anledning tilsynet. Det gjøres derfor i det følgende, i kapittel 2.3 til og med kapittel 2.7. Oppsummering og konklusjon gis i kapittel 3.

2.3 Søker – etterspørre og tilbyder

Søker må være enten

1. En etterspørre av opplæring, altså en bedrift med ansatte som skal være deltakere i prosjektet. En etterspørre må søke i samarbeid med en tilbyder. Et prosjekt kan ha flere etterspørre.
2. En tilbyder av opplæring. En tilbyder må søke i samarbeid med minst én etterspørre.
3. En arbeidslivsorganisasjon, næringssammenslutning eller næringsforening. En slik organisasjon må søke i samarbeid med både en tilbyder og minst én etterspørre. Et prosjekt kan ha inntil 10 etterspørre.

⁴ Nå Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir).

Registrering i Brønnøysundregistrene

Alle partene i søknaden må være registrert i Brønnøysundregistrene. Tilbyder skal være registrert i Brønnøysundregistrene med en næringskode som viser at de har opplæring som formål.

Samarbeidsavtale

En samarbeidsavtale, signert av ledelsen i alle partene i prosjektet, skal legges ved søknaden. Med ledelse menes her en person med beslutningsmyndighet knyttet til personal og økonomi innad i bedriften som er tilstrekkelig til å forankre prosjektet. Partene i prosjektet nevnt i samarbeidsavtalen må være de samme som partene nevnt i søknadsskjemaet.

2.3.1 Søknaden og innholdet i den**Observasjoner**

Søknaden ble sendt inn til Kompetanse Norge den 09.12.2018. Søker og etterspørre i prosjektet var Kjelstad Bakeri AS. Søknaden ble skrevet av HMS-leder og kvalitetssjef, Ismeta Avdic, i Kjelstad Bakeri AS. Kjelstad Bakeri AS opplyste under tilsynsmøtet at de har benyttet søknader fra tidligere år som utgangspunkt ved utarbeidelse av søknaden. Informasjonen oppgitt i søknaden har blitt kontrollert av Østre Toten læringscenter.

2.3.2 Samarbeidet mellom tilbyder og etterspørre, og forankring av prosjektet**Observasjoner**

Prosjektet var et samarbeid mellom etterspørrebedriften Kjelstad Bakeri AS og tilbyderbedriften Østre Toten læringscenter. Samarbeidsavtale mellom Kjelstad Bakeri AS og Østre Toten læringscenter er signert av partene. Den ble sendt inn til Kompetanse Norge⁵ i forbindelse med søknaden.

Kjelstad Bakeri AS har lenge samarbeidet med Østre Toten læringscenter. Tidligere har Kjelstad Bakeri AS betalt for kurs til ansatte selv, men ble gjort oppmerksom på ordningen av Østre Toten læringscenter, som også har bistått Kjelstad Bakeri AS i søkeprosessen.

Det var Kjelstad Bakeri AS som tok initiativ til prosjektet. Samarbeidet var godt forankret i ledelsen til Kjelstad Bakeri AS, hvor det er tre ledere som har kontakt med kursdeltakere. Etterspørre fortalte at det har vært utfordrende å få tak i arbeidskraft i Norge. I dag har de ansatte fra blant annet Tyskland, Latvia, Polen, Litauen osv. som ofte kan engelsk. De med norsk bakgrunn, som har jobbet der lenge, har ikke nødvendigvis så gode engelskkunnskaper. Kjelstad Bakeri AS har dessuten ikke ressurser til å oversette informasjon til alle språk. Det er et ønske om at alle ansatte skal beherske norsk. Derfor har det oppstått et behov for Kompetansepluss-kurs i norsk som andrespråk. De ansatte som har deltatt på kurs jobber med pakking.

2.3.3 Innholdet i samarbeidsavtalen**Observasjoner**

Når det gjelder innholdet i samarbeidsavtalen står det at det skal gjennomføres 2 kurs, hvor det ene kurset er i 100 timer A1-A2 og det andre kurset 100 timer A2-B1. Dette samsvarer med hva som er gjennomført, men det samsvarer ikke med hva det var krysset av for i søknaden.

⁵ Nå Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

2.3.4 Ansvarsfordeling mellom tilbyder og etterspørter

Observasjoner

Søknaden ble utformet av kontaktperson for Kjelstad Bakeri AS. Kjelstad Bakeri AS opplyste under tilsynet at de benyttet søknader fra tidligere år som utgangspunkt. Informasjonen oppgitt i søknaden har ble kontrollert av Østre Toten læringssenter. Kjelstad Bakeri AS fortalte under tilsynet at det var tilbyder som hadde ansvar for innholdet i opplæringen. Videre fortalte de at Kjelstad Bakeri AS ikke har kontrollert om opplæringen er i tråd med det som er oppgitt i søknaden, og at det foreligger en avtale om at Østre Toten læringssenter skal ta kontakt med Kjelstad Bakeri AS om det skjer noen endringer i opplæringen.

2.3.5 Samlet vurdering

Det er sendt inn samarbeidsavtale sammen med søknaden. Søker er etterspørter med ansatte som har behov for opplæring i grunnleggende ferdigheter eller norsk. Tilbyder og etterspørter er registrert i Brønnøysundregistrene, og tilbyder er registrert med næringskode 85.594 Voksenopplæringscentre. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse vurderer at samarbeidet og ansvarsfordelingen mellom tilbyder og etterspørter framstår å ha vært god, og at prosjektet ser ut til å ha vært godt forankret i etterspørterbedriften. Kursinnholdet i samarbeidsavtalen samsvarer med hva som er gjennomført, men det samsvarer ikke med hva det var krysset av for i søknaden. Kursinnholdet må i fremtidige prosjekter samsvare i søknad og samarbeidsavtale.

2.3.6 Samlet konklusjon

Kravene er oppfylt.

2.4 Prosjektets innledende fase

Forankring og motivasjonsarbeid

Prosjektet må være forankret på arbeidsplassen og forutsetter et aktivt motivasjonsarbeid.

Kartlegging

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse anbefaler å kartlegge deltakerne før oppstart med hensyn til individuell tilpasning av opplæringen, og som grunnlag for å vurdere læringseffekt.

Dokumentasjon på gjennomført deltakerkartlegging bør oppbevares. En praksisnær opplæring knyttet til deltakernes arbeidssituasjon krever at tilbyder har gjort seg kjent med behov og utfordringer på arbeidsplassen.

2.4.1 Prosjektleder/kontaktpersons rolle i prosjektet

Observasjoner

Prosjektleder/kontaktperson i KA1893, var HMS-leder og kvalitetssjef i Kjelstad Bakeri AS. Hennes rolle har bestått av å skrive søknad, være til stede under første opplæringstime, og ha kontakt med deltakerne underveis i prosjektet. Siden hun i praksis fungerer som operativ driftssjef, jobber hun tett på de ansatte i bedriften.

Østre Toten læringssenter og Kjelstad Bakeri AS har hatt kontakt på telefon, epost og gjennomført uformelle møter underveis i prosjektperioden. Kontaktperson for tilbyder har vært med på gjennomgang i bedriften, for å se hvordan kursdeltakerne jobber, og for å sikre en praksisnær opplæring.

2.4.2 Motivasjonsarbeid i forkant av kurset

Observasjoner

Det ble ikke gjennomført motivasjonsarbeid i forkant av oppstart av prosjektet, utover at ansatte ble spurt om de ville delta på kurs. De som ønsket å gå på kurs kunne melde seg på, og kurset skulle gjennomføres i arbeidstiden. Det ble under tilsynet bemerket fra Kjelstad Bakeri AS, at fra de ansattes ståsted er det en forutsetning at kurset opplæringen skal foregå i arbeidstiden.

Det ble opplyst under tilsynet at ansatte og verneombud ytret et ønske om å gjennomføre slike kurs. Arbeidsinnvandrere i virksomheten er her midlertidig, men likevel ønsker Kjelstad Bakeri AS at de skal kunne snakke norsk. Bruk av morsmål i produksjon kan være utfordrende på flere ulike måter.

2.4.3 Kartlegging av deltagerne

Observasjoner

Både etterspørre og tilbyder har stått for kartlegging av deltakere før oppstart av kurs. Østre Toten læringssenter har kartlagt deltakerne ved å bruke Migra-testen, og det er lærerne i norsk som gjennomførte dette. Østre Toten læringssenter har ikke kunnet fremlegge dokumentasjon på kartlegging i forkant av kursstart, men Kjelstad Bakeri AS skal ha fått tilbakemelding fra tilbyder etter at kartlegging var gjennomført.

2.4.4 Samlet vurdering

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse vurderer at den innledende fasen har vært god, og at prosjektet var godt forankret i etterspørrebedriften.

Deltagerne skal være kartlagt før kursstart, men det har vi ikke mottatt dokumentasjon på.

Det ser ut til at tilbyder har gjort et godt arbeid med å bli kjent med deltagerne og deres behov, samt behov og utfordringer på arbeidsplassen, og har tilpasset kursene til dette.

2.4.5 Samlet konklusjon

Kravene er oppfylt. Det anbefales imidlertid at dokumentasjon på kartlegging tas vare på i fremtidige prosjekter.

2.5 Deltakere og målgruppe, organisering og gjennomføring av opplæringen

Deltakerne

Deltakerne skal være voksne arbeidstakere, primært med lav formell utdanning, som trenger å styrke sine grunnleggende ferdigheter eller kunnskaper i norsk eller samisk.

Deltakerne må være ansatt hos etterspørre, og deres ansettelsesforhold med etterspørre må være minst 6 måneder langt.

Læringer kan ikke være deltakere, ettersom virksomheter kan motta annen økonomisk støtte i forbindelse med læringer.

Opplæringen skal være gratis for deltakerne. Det er ikke tillatt med økonomiske insentiver eller sanksjoner rettet mot deltakerne, knyttet til gjennomføring av kurs. Deltakerne kan imidlertid motta lønn for deltakelse på kurs, som etterspørres egenandel til prosjektet, beskrevet over.

Deltakerne må kunne følge opplæringen på norsk eller samisk.

Veiledende gruppestørrelse er ti til tolv deltakere. Et Kompetansepluss-kurs må være planlagt for minst fem deltakere, og må ha minst fem påmeldte deltakere ved oppstart.

Opplæringen

Opplæringen skal omfatte minst ett av områdene grunnleggende lese-, skrive-, regne-, muntlige- og digitale ferdigheter, eller opplæring i norsk og/eller samisk.

Ett kurs kan ikke kombinere opplæring i norsk eller samisk med opplæring i lesing/skriving eller muntlige ferdigheter.

Med norskopplæring menes opplæring for deltakere med norsk som andrespråk.

Med opplæring i grunnleggende lese-, skrive- og muntlige ferdigheter menes opplæring for andre deltakere som har behov for opplæring innenfor disse områdene.

Opplæringen skal ta utgangspunkt i læringsmålene for grunnleggende ferdigheter. I tillegg kan norskopplæring ta utgangspunkt i utdrag fra læreplan i norsk for voksne innvandrere.

Opplæringen skal være praksisnær. Det vil si at innholdet skal være knyttet til bransjen og opplæringen må være tilpasset deltakernes arbeidssituasjon.

Opplæringen skal være organisert som gruppeundervisning. Tid til selvstudium, individuell oppfølging eller veiledning av deltakere telles ikke som kurstimer.

Opplæringen skal foregå i Norge, inklusive Svalbard.

Opplæringstiltaket kan tidligst starte 01.01.2019 og må være gjennomført og sluttrapportert innen 01.09.2020.

Alle overnevnte krav gjelder også for nettbasert opplæring, inkludert undervisning over Skype, video eller liknende. Nettbasert opplæring skal gjennomføres på en slik måte at deltakere og underviser er logget på samtidig innenfor et gitt tidsrom og på en gitt undervisningsplattform. Dette skal kunne dokumenteres i fremmøtelister.

Registrering av kursdeltagere ved oppstart og avslutning

Tilskuddsmottaker skal ved oppstart registrere deltakere som har begynt og ved avslutning av prosjektene deltakere som har fullført. Deltakere som har samtykket, skal registreres med personnummer.

Fremmøtelister

Det skal utarbeides fremmøtelister ved gjennomføringen av kurs. Fremmøtelistene skal ikke sendes inn til Kompetanse Norge⁶, men skal fremvises ved tilsyn.

Framdrift og gjennomføring

Opplæringstiltak som får tilskudd, skal gjennomføres innenfor tidsrammen søkeren har oppgitt i søknaden.

Tilskuddsmottaker plikter å informere Kompetanse Norge⁷ ved vesentlige endringer i framdrift og gjennomføring av prosjektet, som endring av kurssammensetting eller betydelige endringer i antall deltakere.

Alle Kompetansepluss-kurs skal ha minst 5 påmeldte deltakere ved oppstart. Om deltakelse underveis i kursløpet går under dette, må Kompetanse Norges informeres, og i samråd med tilskuddsmottaker ta stilling til om kurset likevel kan fortsette.

Endringer av prosjektet på områder som ga poeng ved prioritering av søknaden, slik som deltakernes utdannelsesnivå, ferdigheter det undervises i, undervisers kvalifikasjoner og liknende, må godkjennes av Kompetanse Norge⁸ før gjennomføring av kurset. Hvis prosjektet ikke blir gjennomført i tråd med forutsetninger i søknaden, dette tilsagnsbrevet og eventuelle meldte/godkjente endringer, vil tilskuddet kunne bli redusert eller trukket tilbake.

⁴ Nå Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

⁷ Nå Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

⁸ Nå Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

2.5.1 Målgruppe

Observasjoner

Målgruppen har vært arbeidsinnvandrere med lite formell utdanning, som har behov for å styrke sine norskkferdigheter. Kjelstad Bakeri AS bekreftet under tilsynet at alle deltakerne var i målgruppen for kurset i norsk som andrespråk.

2.5.2 Deltakere, frammøte og registrering i kursbase

Observasjoner

Ifølge søknaden skulle 20 ansatte delta på kurs, og alle var innvandrere. Sluttrapporten sier at 20 deltakere fullførte kursene. Gjennomgang av fremmøtelister bekrefter dette.

Kurset ble søkt om, og holdt, i deltakernes arbeidstid. Opplæringen foregikk i Østre Toten læringssenters lokaler. Kjelstad Bakeri AS leide inn vikarer for de som deltok på kurs, og kursdeltakerne fikk lønn for å delta på kurs.

Direktoratet har søkt opp de registrerte kursdeltagerne i Aa-registeret og funnet at alle deltakerne har vært ansatt i bedriften.

2.5.3 Innhold i og gjennomføring av opplæringen, bruk av læringsmålene

Observasjoner

Østre Toten læringssenter opplyste under tilsynet at de har benyttet det felleseuropeiske rammeverket for språk, og kurset var lagt opp etter rammeverket. Det ble ikke opprettet individuelle opplæringsplaner for hver enkelt person.

Østre Toten læringssenter har kjennskap til Kjelstad Bakeri AS fra før og har bidratt til å få deltakere på kurs opp på et norsknivå som er tilstrekkelig for jobben de skal utføre. Østre Toten læringssenter har også vært på besøk i produksjon for å få klarhet i behovet hos Kjelstad Bakeri AS. Det som foregår i produksjonen hos Kjelstad Bakeri AS har blitt drøftet i undervisningen. Deltakerne har fått hjemmeoppgaver om å skrive om arbeidsplassen og sine arbeidsoppgaver.

2.5.4 Gjennomføring av prosjektet og endringer

Observasjoner

Kursene ble i søknaden oppgitt å skulle starte 07.01.2019 og slutte 31.05.2019. Ifølge fremmøtelistene mottatt fra etterspørre foregikk opplæringen i tidsrommet 07.01.2019 - 22.12.2019. Ifølge oversikter mottatt fra tilbyder foregikk undervisningen i tidsrommet 07.01.2019 – 23.03.2021. Direktoratet kan ikke se å ha mottatt endringsmeldinger i prosjektperioden.

Det ble ifølge søknaden søkt om 1 kurs i 100 timer les/skriv og 1 kurs med 50 timer les/skriv og 50 timer regning, men samarbeidsavtalen viste at det ble søkt om 2 kurs i norsk som andrespråk. Opplysninger i mottatt dokumentasjon og informasjon som fremkom under tilsynet bekrefter at det er gjennomført kurs i norsk som andrespråk. Kjelstad Bakeri AS fortalte videre at det ikke har vært behov for å gjennomføre kurs i regning. De bestilte kurs fra Østre Toten læringssenter ut ifra behovet hos deltakerne som skal delta på kurs. Det har vært gjennomført språkopplæring i matematiske begreper, men ikke gjennomført et rent kurs i regning. Kjelstad Bakeri AS har behov for å sikre at ansatte kan lese pakkeetiketter og forstå grunnleggende regning. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse viser til vår vurdering i pkt. 2.1.2.

2.5.5 Samlet vurdering

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse vurderer at deltakerne har vært innenfor målgruppen. Videre vurderer vi at opplæringen ser ut til å ha tatt utgangspunkt i læringsmålene for norsk som andrespråk, samt at den framstår å ha vært praksisnær og knyttet til deltakernes arbeidssituasjon.

Fremmøtelistene mottatt fra etterspørre og oversiktene mottatt fra tilbyder er i motstrid, og direktoratet finner det merkelig at kursene pågikk til 23.03.2021 ifølge tilbyder, da økonomisk sluttrapport er datert 29.09.2020. Basert på at datoer samstemmer frem til 22.12.2019/2020 i begge oversiktene, antar vi at det står feil årstall i oversiktene mottatt fra tilbyder, og vi legger derfor til grunn at det stemmer at opplæringen ble avsluttet 22.12.2019. Kursene foregikk likevel over en lenger periode enn søkt om, men Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse tar opplysningene til orientering.

Det er ikke gjennomført opplæring i les/skriv og regning, men i norsk som andrespråk, men dette ble det opplyst om i samarbeidsavtalen, ref. pkt 2.1.2.

2.5.6 Samlet konklusjon

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse vurderer at kravene er oppfylt, med unntak av at det ikke er gjennomført opplæring i omsøkte ferdigheter. For fremtiden er det viktig at endringer som avviker fra innsendt søknad meldes til Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse.

2.6 Måloppnåelse og effekter av opplæringen

Måloppnåelse og læringsutbytte

Måloppnåelse vurderes ut fra tilskuddsmottakers dokumentasjon som beskriver: antall gjennomførte deltakere og timer i forhold til søknaden, vurdering av deltakernes progresjon og utbytte, samt virksomhetens (arbeidsplassens) nytte av gjennomført kurs.

Kartlegging i etterkant av kurs og evaluering

Kompetanse Norge⁹ anbefaler en kartlegging av deltakerne i etterkant av opplæringen, for å dokumentere og evaluere måloppnåelse for gjennomført opplæring. Vi anbefaler også at gjennomført opplæring evalueres sammen med virksomhetens ledelse.

2.6.1 Måloppnåelse og læringsutbytte

Observasjoner

Alle 20 deltakere som begynte på kursene er registrert som fullførte. Kjelstad Bakeri AS opplyste under tilsynet at fravær i undervisningen ikke har blitt fulgt opp, så lenge det var et gyldig fravær. Det har f.eks. vært noen gravide deltakere på kurset, som har hatt noe fravær. Kjelstad Bakeri AS har akseptert dokumentert/godkjent fravær. De opplyste også om at systemet var tillitsbasert.

Kjelstad Bakeri AS opplever at deltakerne har fått stort utbytte av kursene. Det har vært nyttig at de ansatte kan fordeles på kurs på ulike nivåer. Det kommer tydelig frem at de kan mer norsk når de er tilbake på jobb. Kjelstad Bakeri AS kan se i daglig produksjon at deltakerne har hatt utbytte av kurs, og det vises også i statistikk på skader og effektivitet i virksomheten. Kjelstad Bakeri AS sammenlikner statistikk før og etter gjennomførte kurs. Vi har bedt om å få tilsendt dokumentasjon som viser sammenlikning av statistikk for pakkeavdelingen før og

⁹ Nå Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

etter gjennomførte kurs, som dokumentasjon på læringsutbytte, men vi har ikke mottatt dette.

2.6.2 Kartlegging underveis og ved kursslutt

Observasjoner

Østre Toten læringssenter har ikke gjennomført kartlegging underveis eller sluttkartlegging, men tilbyder opplyste under tilsynet at det har blitt gjort pedagogiske vurderinger underveis. Etter at et emne er avsluttet gjennomføres en uformell vurdering og test. Hvis deltakerne vurderes til å ha kommet opp til et nytt nivå i norsk får de tilbud om opplæring på et høyere nivå.

Alle deltakere på kurs blir oppfordret til å ta norskprøven etter endt kurs. Kjelstad Bakeri AS opplyste under tilsynet at dette er utgifter som bedriften dekker. Én av kursdeltakerne fra prosjektet opplyses å ha gjennomført norskprøven i etterkant.

2.6.4 Samlet vurdering

Ut ifra det som er sagt i tilsynsmøtet ser det ut til kursdeltakerne har hatt et godt utbytte, og virksomheten har hatt god nytte av gjennomført kurs. Vi har imidlertid ikke mottatt etterspurt dokumentasjon.

2.6.5 Samlet konklusjon

Ut ifra opplysninger gitt under tilsynsmøtet, ser det ut til at kravene og anbefalingene i hovedsak er oppfylt. I fremtidige prosjekter anbefaler direktoratet at det foretas en kartlegging av deltakerne i etterkant av opplæringen, for å dokumentere og evaluere måloppnåelse for gjennomført opplæring. Vi anbefaler også at gjennomført opplæring evalueres sammen med virksomhetens ledelse.

2.7 Økonomi

Antall timer opplæring, opplæringstime, timesats og hva den skal dekke

Den som får tilskudd, skal gjennomføre det antall opplæringstimer som angitt i tilskuddsbrevet.

Tilskuddet er beregnet ut fra antall opplæringstimer og en timesats på kr 1 300. Hvis det gjennomføres færre opplæringstimer enn det har blitt gitt tilsagn om, vil Kompetanse Norge¹⁰ fatte vedtak om bortfall av - og tilbakebetaling av tilskudd som overstiger antallet med gjennomført opplæring. En opplæringstime er organisert opplæring i en gruppe i 60 minutter, inkludert 15 min pause. Midlene skal ikke benyttes til å dekke ordinære driftskostnader eller kjøp av datamaskiner og annet teknisk utstyr.

Andre kostnader ved opplæringen skal dekkes innenfor den tildelte rammen. Dette gjelder for eksempel forarbeid, informasjon, planlegging, kartlegging, evaluering, rapportering, undervisningsmateriell, undervisningslokaler etc.

Etterspørres egenandel

Etterspørre skal bidra med egenandel i opplæringstiltaket. Egenandelen kan være i form av lønn til deltakere i kurstiden, lokaler, mat og liknende.

Økonomisk rapport og revisoruttalelse

Når opplæringen er avsluttet, skal tilskuddsmottaker sende inn økonomisk rapport til Kompetanse Norge. Økonomisk rapport skal sendes innen 01.09.2020.

For tilskudd på kr 200 000 eller mer skal det sendes inn revisorattestert uttalelse for prosjektet. Når en tilskuddsmottaker samlet sett mottar tilskudd for flere kurs

¹⁰ Nå Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

og samlet tilskudd utgjør kr 200 000 eller mer i samme tildeling, skal det sendes inn revisorattestert uttalelse for hvert enkelt prosjekt. Gyldig signering av attestasjonen er registrert/ statsautorisert revisor samt kommunerevisjonen. Denne rapporten skal avlegges i samsvar med ISRS 4400 Avtalte kontrollhandlinger. Se mal for økonomisk rapport for mer informasjon.

Virksomheter som mottar tilskudd under kr 200 000 enkeltvis eller samlet, skal for hvert tilskudd levere økonomisk rapport som er signert av daglig leder. Kopi av alle bilag knyttet til opplæringstiltaket skal da legges ved. Aktuelle bilag/dokumenter kan være fremstilling av medgått tid, lønnskostnader, leiekostnader og andre kostnader som er knyttet opp mot gjennomføringen av kurs. Bilag skal være attestert av leder eller regnskapsansvarlig. Sluttutbetaling av tilskudd utføres når faglig og økonomisk rapport er mottatt og godkjent av Kompetanse Norge.

2.7.1 Etterspørres egenandel

Observasjoner

Ifølge økonomisk rapport sendt inn av Kjelstad Bakeri AS 30.09.2020, har deres egenandel bestått av lønn, kartlegging og oppfølging av kursdeltakere, utgift for bøker og undervisningsmateriale.

Vurdering

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse vurderer at Kjelstad Bakeri AS har bidratt med tilstrekkelig egenandel i anledning prosjektet.

Konklusjon

Kravet er oppfylt.

2.7.2 Opplæringstimer og timeberegning

Observasjoner

Det ble søkt om tilskudd til 100 timer undervisning på hvert kurs, totalt 200 timer. Økonomisk sluttrapport sier at det er gjennomført 200 timer.

Vi har mottatt utfylte fremmøtelister fra Kjelstad Bakeri AS. Disse viser omtrentlig 100 % fremmøte på alle kursdeltakerne, og det står opplyst hvem som er ansvarlig for kursene. Personen som står oppført som ansvarlig er ikke en lærer ifølge dokumentasjon som vi har mottatt fra tilbyder. Tilbyder har sendt oss oversikt opplæringsplan og oversikt over tilstedeværelse per kursdeltaker. Dokumentasjonen som vi har mottatt fra tilbyder gir blant annet informasjon om tidspunkt for undervisningen, fravær, lærer på kurset og navn på kurset.

Tilbyder opplyste under tilsynet at de beregner en opplæringstime til 45 min med 15 min pause. På kveldstid er en opplæringstime 60 minutter. Videre informerte tilbyder om at det er mulig at noen lærere kan ha slått sammen to timer på dagtid med pause i etterkant, og at det er litt varierende praksis på dette hos Østre Toten læringssenter. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse ser at informasjonen gitt av tilbyder samstemmer med opplysninger fra dokumentasjonen som vi har mottatt fra tilbyder, ved at det ikke er benyttet 60 minutters opplæringstimer.

Vurdering

Klokkeslettene i fremmøtelistene som vi har mottatt fra etterspørre samstemmer ikke med klokkeslettene i oversiktene som vi har mottatt fra tilbyder. Fremmøtelistene mottatt fra etterspørre viser at lengden på alle opplæringsøktene har vært lenger enn opplæringsøktene i oversiktene fra tilbyder. Tabellen nedenfor viser *eksempler* på opplæringsøkter:

Dato	Klokkeslett i dokumentasjon fra Kjelstad Bakeri AS	Klokkeslett i dokumentasjon fra Østre Toten læringssenter	Avvik i minutter
08.01.2019	16.40-19.50	17.00-19.30	40
07.01.2019	08.00-11.10	8.15-10.50	35

Vi antar at fremmøtelistene mottatt fra etterspørre inkluderer reisetid mellom arbeidsplass og kurssted. Dersom dette stemmer, understreker vi at det ikke er anledning til å føre reisetid som opplæringstid.

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse viser til tilsagnsbrevet (vilkår for tilskudd fra Kompetansepluss), og som nevnt over i pkt. 2.6 Økonomi. Det sies der at: «Den som får tilskudd, skal gjennomføre det antall opplæringstimer som angitt i tilsagnsbrev. Tilskuddet er beregnet ut fra antall opplæringstimer og en timesats på kr. 1 300. Hvis det gjennomføres færre opplæringstimer enn det har blitt gitt tilsagn om, vil Kompetanse Norge fatte vedtak om bortfall av- og tilbakebetaling av tilskudd som overstiger antallet med gjennomført opplæring. En opplæringstime er organisert opplæring i en gruppe i 60 minutter, inkludert 15 minutters pause [...] [...] Andre kostnader ved opplæringen skal dekkes innenfor den tildelte rammen. Dette gjelder for eksempel forarbeid, informasjon, planlegging, kartlegging, evaluering, rapportering, undervisningsmaterieell, undervisningslokaler etc.».

Det står klart i teksten over, at en opplæringstime innenfor Kompetansepluss er 60 minutter, inkludert 15 minutters pause. Det er ikke anledning til å omregne og innrapportere 45 minutter som en opplæringstime.

Fremmøtelistene fra etterspørre viser at det er gjennomført to kurs og 222 timer undervisning, mens oversiktene fra tilbyder viser at det er gjennomført fem forskjellige kurs. Ifølge tilbyders oversikter er det gjennomført totalt 279,5 klokketimer med undervisning:

Kurs	Antall timer undervisning	Antall deltakere	Lærer
Kurs 1: Norsk som andrespråk A2B1	45	10	L.M
Kurs 2: Norsk som andrespråk A1	88	4	R.W
Kurs 3: Kveldskurs norsk som andrespråk på Teams	51,5	10	B.K
Kurs 4: Norsk som andrespråk A2	77,5	3	G.P
Kurs 5: Kveldskurs norsk som andrespråk	17,5	1	B.K
Sum	279,5		

Ifølge Kompetansepluss' retningslinjer skal det ikke gjennomføres kurs med færre en fem deltakere. Kurs 2, 4 og 5 hadde færre enn fem deltakere. Kurs 2 og 4 ble gjennomført på samme tidspunkt, men kurs 4 ble avsluttet 4 uker før kurs 2. Kurs 2 og 4 kan derfor til sammen regnes som ett kurs som er tilskuddsberettiget. Kurs 3 ble gjennomført i perioden 29.09.2020 – 22.12.2020, men som nevnt i pkt. 2.5.4 antar direktoratet at det er skrevet feil årstall i oversiktene fra tilbyder, og riktig årstall skulle vært 2019. Kurs 5 ble gjennomført i perioden 02.02.2021 – 23.03.2021, men direktoratet antar at det også her er oppført feil årstall, og at riktig årstall skulle vært 2020.

Dette kurset er ikke oppført i fremmøtelistene mottatt fra etterspørre, i tillegg til at det kun er oppført én deltaker, og direktoratet regner derfor ikke dette kurset med i totalt timegrunnlag.

På bakgrunn av ovennevnte, fremmøtelistene og annen innsendt dokumentasjon, er det etter direktoratets vurdering ikke gjennomført det antall timer med opplæring som er oppgitt i økonomisk sluttrapport. Direktoratet vurderer det til at det er gjennomført 184,5 klokketimer med undervisning (279,5 – 77,5 – 17,5).

Konklusjon

Vilkårene for utbetaling av hele tilskuddet er brutt, ved at det er gjennomført 15,5 timer færre opplæringstimer enn forutsatt i tilsagnsbrevet. Vi viser imidlertid til pkt. 2.1.2, hvor konklusjonen er at tilskuddet vurderes krevet tilbake i sin helhet.

2.7.3 Økonomisk rapport og revisoruttalelse

Observasjoner

Direktoratet har mottatt økonomisk rapport som viser at prosjektet har hatt kr 260 000 i dokumenterte kostnader. Regnskapet som utgjør grunnlaget for økonomirapporten, viser samlet kr 260 000 i kostnader. Mottatt bilag består av faktura fra Østre Toten læringssenter pålydende kr 180 000. I tillegg opplyses det at kr 80 000 har gått som et bidrag til å dekke lønn til ansatte mens de deltok på kurs. I e-post 28.09.2021 opplyser tilskuddsmottaker at de også har hatt kr 14 000 i utgifter til skolebøker og skolemateriell. Utgifter til revisor er ikke medtatt i regnskapet, da tilskuddsmottaker opplyste under tilsynsmøtet at de mottar samlefaktura fra revisor.

Den økonomiske rapporten viser at det er gjennomført 200 timer, lik tildelingen til prosjekt KA1893.

Revisoruttalelse fra BDO AS ved Olav Velure, datert 29.09.2020, er sendt i forbindelse med sluttrapportering for prosjektet. Revisor bekrefter blant annet at de har kontrollert at rapporterte gjennomførte timer for det enkelte kurs i økonomirapporten er dokumentert i fremmøtelister som oppgir navn på deltakere, emne for kurs, tidspunktet for undervisning, antall kurstimer gjennomført per undervisningsøkt og navn på underviser.

Revisor har også bekreftet at de har innhentet godkjente vitnemål og/eller kursbevis for underviser, og kontrollert disse mot fremmøtelister.

Under tilsynsmøtet bekreftet Kjelstad Bakeri AS at revisor ikke har sett vitnemål eller kursbevis for undervisere.

Vurdering

Ifølge tilsagnsbrev datert 22.03.2019 skal ikke tilskuddsmidlene benyttes til å dekke ordinære driftskostnader. Det er derfor ikke anledning til å benytte tilskuddsmidlene som bidrag til dekning av lønnskostnader, og kr 80 000 til dekning av lønnsutgifter skulle ikke vært oppført i økonomisk sluttrapport. Utgifter til skolebøker og skolemateriell, kr 14 000, kan føres som en kostnad i prosjektet, under forutsetning av at kostnaden kan dokumenteres. Det samme gjelder utgifter til revisor.

Den økonomiske rapporten gir et misvisende resultat, da det er ført opp kostnader som ikke dekkes av tilskuddsmidlene, samt at det ikke er gjennomført 200 opplæringstimer, ref. pkt. 2.7.2.

Fremmøtelisten som vi har fått tilsendt fra etterspørre er den samme som revisor har sett. Denne fremmøtelisten viser at det totalt er gjennomført 222 opplæringstimer. Dette burde vært kommentert i revisors erklæring.

Vi mener at det er kritikkverdig at revisor har bekreftet at de har innhentet godkjente vitnemål og/eller kursbevis for underviser, og kontrollert disse mot fremmøtelister, når tilskuddsmottaker kan bekrefte at revisor aldri har sett denne dokumentasjonen. Direktoratet har sendt brev til revisor hvor vi har bedt om en redegjørelse for avvikene som ikke er kommentert i deres revisoruttalelse. Vi mottok en redegjørelse hvor de blant annet skriver at de baserte sin uttalelse på at ansvarlige i Østre Toten kommune bekreftet at de som underviste hadde tilstrekkelig kompetanse, da tilbyder av personvern hensyn ikke ønsket å sende revisor denne dokumentasjonen. Videre opplyste de om at de nå var blitt forelagt denne dokumentasjonen, og at denne bekrefter at de tre lærerne som gjennomførte undervisningen hadde tilstrekkelig kompetanse. Dette stemmer ikke med våre vurderinger, ref. pkt. 2.1.2. Direktoratet besvarte redegjørelsen, og kommenterte blant annet at dersom revisor baserer seg på en bekreftelse, uten å se dokumentasjonen selv, må dette kommenteres i revisoruttalelsen. Dersom revisoruttalelsen hadde påpekt at revisor ikke hadde sett dokumentasjon på videreutdanning og kursbevis for Kompetansepluss-kurs for lærerne, ville direktoratet i forbindelse med sluttrapporteringen innhentet mer informasjon, og på bakgrunn av det varslet og vurdert å fatte vedtak om bortfall og tilbakebetaling av tilskuddet. Dette ble imidlertid ikke gjort, fordi revisor ikke påpekte avvik. Revisor er opplyst om at forholdene omtales i rapporten.

Konklusjon

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse anser den økonomiske rapporten og revisoruttalelsen for å gi et misvisende resultat. Vilåårene for utbetaling av hele tilskuddet er brutt, ved at det er oppført utgifter til ordinåre driftskostnader i prosjektets regnskap. Vi viser imidlertid til pkt. 2.1.2, hvor konklusjonen er at tilskuddet kreves tilbake i sin helhet.

3. Oppsummering og konklusjon

Oppsummering

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse sin vurdering er at søknaden skulle ha hatt 44 poeng i total poengsum i stedet for 60 poeng, som de ble gitt i søknadsbehandlingen. Grensen for å få tilskudd i 2019 var 61 poeng, eller 60 poeng med regning. Med 44 poeng ville ikke søknaden ha blitt godkjent og det ville ikke ha blitt innvilget tilskudd som omsøkt.

Retningslinjene til Kompetansepluss arbeid, sier i pkt. 9 at dersom forutsetningen for å få tilskudd ikke er oppfylt, kan Kompetanse Norge¹¹ holde tilbake tilskudd eller kreve urettmessig tilskudd tilbakebetalt.

På bakgrunn av ovennevnte, vurderer Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse at det foreligger grunnlag for å kreve tilbake hele tilskuddsbeløpet, totalt kr 260 000. Dette fordi søknaden ikke skulle ha vært innvilget med totalt 44 poeng, og ikke for 60 poeng.

Selv om direktoratet har vurdert at det foreligger grunnlag for å kreve tilbake tilskuddsbeløpet til prosjekt KA1893 i sin helhet, mener vi at det fortsatt er naturlig å oppsummere vurderinger og funn gjort i anledning tilsynet. Det gjøres derfor i det følgende. Vurderingen av andre grunnlag for delvis tilbakebetaling av tilskuddet, blir til orientering sekundær, siden det allerede er konkludert med at det foreligger grunnlag for tilbakebetaling av hele tilskuddsbeløpet på kr 260 000.

Prosjektets innledende fase

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse vurderer at samarbeidet og ansvarfordelingen mellom tilbyder og etterspørter framstår å ha vært god, og at prosjektet ser ut til å ha vært godt forankret i etterspørterbedriften. Videre vurderer vi at den innledende fasen har vært god. Deltagerne skal være kartlagt før kursstart, men det har vi ikke mottatt dokumentasjon på. Det ser ut til at tilbyder har gjort et godt arbeid med å bli kjent med deltagerne og deres behov, samt behov og utfordringer på arbeidsplassen, og har tilpasset kursene til dette. Kravene og anbefalingene er oppfylt. Det anbefales imidlertid at dokumentasjon på kartlegging tas vare på i fremtidige prosjekter.

Organisering og gjennomføring av opplæring

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse vurderer at deltakerne har vært innenfor målgruppen. Videre vurderer vi at opplæringen ser ut til å ha tatt utgangspunkt i læringsmålene for norsk som andrespråk, samt at den framstår å ha vært praksisnær og knyttet til deltakernes arbeidssituasjon. Kursene foregikk over en lenger periode enn søkt om, men Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse tar opplysningene til orientering. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse vurderer at de fleste kravene er oppfylt. Det er imidlertid ikke gjennomført opplæring i les/skriv og regning, men i norsk som andrespråk. For fremtiden er det viktig at alle endringer som avviker fra innsendt søknad meldes til Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse.

Måloppnåelse og effekter

Ut ifra det som er sagt i tilsynsmøtet ser det ut til kursdeltakerne har hatt et godt utbytte, og virksomheten har hatt god nytte av gjennomført kurs. Vi har imidlertid ikke mottatt etterspurt dokumentasjon. Ut ifra opplysninger gitt under tilsynsmøtet, ser det ut til at kravene og anbefalingene i hovedsak er oppfylt. I fremtidige

¹¹ Nå Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir).

prosjekter anbefaler direktoratet at det foretas en kartlegging av deltakerne i etterkant av opplæringen, for å dokumentere og evaluere måloppnåelse for gjennomført opplæring. Vi anbefaler også at gjennomført opplæring evalueres sammen med virksomhetens ledelse.

Økonomi

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse vurderer at Kjelstad Bakeri AS har bidratt med tilstrekkelig egenandel i anledning prosjektet. Kravet om egenandel er oppfylt.

Det er etter direktoratets vurdering ikke gjennomført det antall timer med opplæring som er oppgitt i økonomisk sluttrapport. Direktoratet vurderer det til at det er gjennomført 184,5 klokketimer med undervisning ($279,5 - 77,5 - 17,5$), og at vilkårene for utbetaling av hele tilskuddet er brutt, ved at det er gjennomført 15,5 færre opplæringstimer enn forutsatt i tilsagnsbrevet.

Vilkårene for utbetaling av hele tilskuddet er etter direktoratets vurdering brutt, ved at det er oppført utgifter til ordinære driftskostnader i prosjektets regnskap.

Den økonomiske rapporten gir et misvisende resultat, da det ikke er gjennomført 200 opplæringstimer. Fremmøtelisten som vi har fått tilsendt fra etterspørre er den samme som revisor har sett. Denne fremmøtelisten viser at det totalt er gjennomført 222 opplæringstimer. Dette burde vært kommentert i revisors erklæring. Vi mener at det er kritikkverdig at revisor har bekreftet at de har innhentet godkjente vitnemål og/eller kursbevis for underviser, og kontrollert disse mot fremmøtelister, når tilskuddsmottaker kan bekrefte at revisor aldri har sett denne dokumentasjonen. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse anser den økonomiske rapporten og revisoruttalelsen for å gi et misvisende resultat.

Konklusjon

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse vil fatte vedtak om å kreve tilbakebetaling av hele tilskuddet på kr 260 000.

